

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO



4/2012

1. VEREJNÉ FINANČIE

V oblasti verejných financií si vláda Slovenskej republiky vo svojom programovom vyhlásení na roky 2012 - 2016 stanovila zabezpečiť zníženie deficitu verejných financií pod 3 % HDP v roku 2013. Aj za uvedeným účelom určila dlhý rad oblastí, v ktorých je možné očakávať výrazné zmeny, napr. v daňovom systéme či štruktúre štátnej správy. Jednou z hlavných úloh vlády má byť, ako vyplýva z jej programového vyhlásenia, trvalo udržateľný hospodársky rozvoj.

2. VEREJNÁ SPRÁVA

Prehľadovanie opatrení prijatých v posledných rokoch chce vláda realizovať i v oblasti verejnej správy, najmä v súdnictve. Navrhuje dialóg o zmene volebného systému, predpokladá modernizáciu Policajného zboru SR, aktivizáciu Horskej záchrannej služby, znovuzavedie inštitút justičných čakateľov, sprísni podmienky čakateľov prokuratúry a pod.

3. ŠKOLSTVO A KULTÚRA

Kvalita škôl by sa podľa programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2012 - 2016 mala dosahovať i prostredníctvom prehľadovania a následných zmien financovania jednotlivých škôl všetkých stupňov. Rekodifikáciou by mal prejsť autorský zákon. Vláda chce klásť dôraz i na estetizáciu verejných budov. Aké ďalšie kroky si naplánovala podniknúť, sa dočítate v uvedenom článku.

4. TVORBA SOCIÁLNYCH ISTÔT

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2012 - 2016 charakterizuje vládu ako vládu istôt pre občanov. Preto je tvorba sociálnych istôt dôležitou prioritou súčasnej vlády. Vláda si stanovila dosiahnutie lepšej kvality života občanov, a to najmä v oblastiach rodiny, práce, zdravia a bývania.

5. POSTAVENIE SLOVENSKA V EÚ A VO SVETE

Posilnenie spoluzodpovednosti za plnenie strategických cieľov Európskej únie a presadzovanie oprávnených záujmov Slovenskej republiky v EÚ je jednou z kľúčových úloh súčasnej vlády. Vláda jednoznačne vo svojom programovom vyhlásení vyjadrila proeurópsky postoj. Európska únia podľa nej predstavuje primárny priestor pre uskutočňovanie kľúčových záujmov Slovenskej republiky.

6. REGIONÁLNA POLITIKA

Podľa vlády Slovenskej republiky je dôležité odstraňovať rozdiely medzi jednotlivými regiónmi Slovenska, čo je podľa nej možné dosiahnuť viacerými spôsobmi. Zámerom vlády je vytvárať a uplatňovať také sociálne - ekonomické nástroje, ktoré budú znižovať regionálne disparity, zvyšovať konkurencieschopnosť regiónov, a tým aj kvalitu života.

VEREJNÉ FINANCIIE

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) si v Programovom vyhlásení vlády na obdobie 2012 - 2016 (ďalej len „programové vyhlásenie“) zvolila za jednu z priorít **trvalo udržateľný hospodársky rozvoj**. Predovšetkým sa zaviazala udržať **výšku deficitu a dlhu verejných financií** na úrovni záväzkov voči Európskej únii. Z programového vyhlásenia vyplýva, že vláda bude chcieť realizovať zmeny smerujúce k **zefektívneniu riadenia verejných financií**. Svoju pozornosť mieni venovať dozorovaniu realizácie plánovaných a následne skutočne dosiahnutých výsledkov hospodárenia podnikov s majetkovou účasťou štátu.

V nasledujúcich rokoch by mala byť podľa programového vyhlásenia pozornosť vlády sústredená na **produktívne oblasti** s osobitným zreteľom na vzdelávanie, výskum a **dopravnú infraštruktúru**. Malo by dôjsť k zmenám **daňovo - odvodového systému**. Prehodnotenie aktuálneho nastavenia bankového odvodu by malo napomôcť zvýšiť verejné príjmy. Na strane príjmov **vzrastie zdanenie hazardu** a efektívnejším hospodárením **podnikov s majetkovou účasťou štátu** by sa mali zvýšiť ich dividendy plynúce do štátneho rozpočtu. Predmetom posúdenia by mala byť možnosť využiť daňové zvýhodnenie pre podnikateľské subjekty rozvíjajúce vlastný výskum a vývoj.

Dane **Zdaňovanie spotreby** ako jediný zdroj zvyšovania príjmov verejného rozpočtu vláda odmieta. Dôraz má v záujme klásť na dane, ktoré, ako vyplýva z programového vyhlásenia, podľa nej najmenej znižujú disponibilné príjmy nízkopríjmových občanov, ekonomickú aktivitu, alebo sú relatívne nízke oproti iným krajinám. Vláda zároveň predpokladá **zvýšenie progresivity daňového systému pre nadštandardné príjmy fyzických osôb i právnických osôb**. V tomto smere programové vyhlásenie hranicu štandardných a nadštandardných príjmov neuvádza. Zmeny zrejme nastanú i v oblasti **majetkových daní** zohľadniac pri tom faktory **luxusu či ekologickej škodlivosti**. Otázka luxusu sa má viazať napr. na

vlastníctvo určitého typu nehnuteľnosti (napr. bytu), resp. na vlastníctvo nehnuteľnosti v určitej oblasti, prípadne časti mesta (napr. Bratislava - Staré Mesto) a pod.

Ďalším významným bodom programového vyhlásenia je účinný **boj vlády proti daňovým podvodom**. Vláda si stanovila za cieľ spracovať **Akčný plán boja proti daňovým podvodom**. Boj by sa mal realizovať tak legislatívnymi zmenami, ako i prijatím operatívnych nástrojov, ktoré budú komplexne postihovať daňové i colné podvody. Takým prostriedkom by malo byť i **prepojenie obchodného, daňového a trestného práva** v rovine procesnoprávnej i hmotnoprávnej. Zmeny by mali mať dopad na zodpovednosť osôb, ktoré v čase predchádzajúcom zániku obchodnej spoločnosti sú jej štatutárnym orgánom. Zmeny v daňovej oblasti by sa mali premietnuť aj v trestnoprávnej úprave a predpokladá sa i rozšírenie skutkových podstat daňových trestných činov.

Podobne ako predchádzajúca vláda si i súčasná vláda stanovila v programovom vyhlásení **znižovať deficit verejných financií pod 3 % HDP v roku 2013**. Opatrenia za týmto účelom bude potrebné realizovať tak **na strane príjmov, ako i výdavkov**. Na strane výdavkov by vláda chcela pokračovať v tlaku na zvyšovanie fungovania štátu nie len v oblasti verejného obstarávania, ale aj v nastavení štátnych inštitúcií, pričom prehodnotí súčasnú štruktúru orgánov štátnej správy.

V nadväznosti na uvedené mieni vláda pôsobiť na zvýšenie zodpovednosti a správne riadenie štruktúr verejnej správy. Jej cieľom je vytvoriť také **prostredie verejnej vnútornej kontroly a auditu**, ktoré bude schopné poskytnúť uistenie, že verejné výdavky sú využívané **hospodárne, efektívne, účelne a účinne**. Vláda má v záujme aktívne sa podieľať na **boji proti korupcii** a presadzovať hospodárne vynakladanie verejných prostriedkov.

Vláda chce ako hlavný nástroj na podporu rozvoja reálnej ekonomiky presadiť

Konsolidácia verejných financií

hospodársku politiku pozostávajúcu z **odvetvových a prierezových politik**. Osobitnú dôležitosť by mala zohrávať **podpora perspektívnych oblastí podnikania v znalostnej ekonomike**. Za kľúčové vláda považuje oživenie priemyselného výskumu a vývoja, najmä v oblastiach nanotechnológií, digitálnych priemyselných technológií, inovatívnych technológií v potravinárskom priemysle a inovatívnej medicíny. S cieľom lepšieho využitia potenciálu slovenskej vedy a výskumu vláda plánuje zaviesť mechanizmus oceňovania výhodnejší a preferujúci tých autorov, ktorých podnety sú úspešne realizované v praxi.

Ďalšou kľúčovou oblasťou, ktorej má byť v nasledujúcom období venovaná patričná pozornosť, je **podnikateľské prostredie**. Stabilitu podnikateľského prostredia mieni vláda dosiahnuť prostredníctvom nízkej administratívnej zaťaženia, zlepšenia vymožitelnosti práva a jeho komplexnej previazanosti na iné odvetvia. Riešiť by sa malo **zjednodušenie daňového a odvodového systému**, ako i **finančná a nefinančná podpora podnikateľských subjektov**. Vláda chce podporiť činnosť integrovaných obslužných podnikateľských centier združujúcich na jednom mieste styk všeobecnej a špecializovanej štátnej správy s podnikateľmi. Stimulovať by sa mali malé a stredné podniky, pre ktoré je dôležitý rozvoj dopravnej infraštruktúry a obslužnosti. Vláda si tiež dáva za cieľ rozšíriť európske zásady malého podnikania.

Zmeny by sa mali dotknúť ustanovení **zákona o investičnej pomoci**, v ktorom by malo dôjsť k zníženiu minimálnej výšky investície. V oblasti investícií chce vláda podporovať tie, ktoré najlepšie využívajú dostupné technológie s minimálnym dopadom na životné prostredie.

Dôležitým sektorom záujmu vlády je **zamestnanosť**. V tejto oblasti patrí medzi hlavné krátkodobé ciele vlády **zníženie vysokej nezamestnanosti**, ku ktorému chce spracovať samostatné programy k nasledovným projektom: (1) zamestnávanie mladých, ich príprava na plynulý vstup na trh práce vrátane prepojenia potrieb hospodár-

skej praxe so vzdelaním absolventov škôl, (2) riešenie dlhodobej nezamestnanosti so štruktúrou nástrojov aktívnej politiky trhu práce, (3) skvalitnenie monitoringu trhu práce spojeného so systematickým vyhodnocovaním účinnosti prijatých programov, (4) cieleňá podpora celoživotného vzdelávania, (5) znižovanie administratívneho zaťaženia podnikateľského prostredia, (6) výraznejšia regionálne diferencovaná podpora malého a stredného podnikania, (7) vytváranie zelených pracovných miest, a (8) rozšírenie produkcie slovenských podnikateľských subjektov pre významných strategických priemyselných výrobcov v SR. Naplnenie, kontrola a rozvíjanie uvedených projektov by malo byť hlavnou agendou novovytváranej Rady solidarity a rozvoja na úrovni vlády SR a partnerov sociálneho dialógu.

Znížiť by sa podľa vlády **mal počet štátnych sviatkov a voľných dní**.

Programové vyhlásenie všeobecným spôsobom upravuje i ďalšie oblasti záujmu vlády, jedná sa pritom o **jednotlivé odvetvia priemyslu**. Rast priemyselnej produkcie má byť dominantným činiteľom hospodárskeho rastu Slovenskej republiky. Cieľom hospodárskej politiky vlády je taký rozvoj, ktorý rýchlosť a kvalitu konvergencie slovenskej ekonomiky priblíži k úrovni vyspelých krajín EÚ. V oblasti ekonomiky chce vláda naviazať na **Stratégiu energetickej bezpečnosti z roku 2008**.

Priemysel

V stavebníctve má vláda v záujme vytvoriť podmienky na vstup súkromného kapitálu do výstavby nájomných bytov. Administratívnu náročnosť povoľovania stavieb by mal zjednodušiť a celý proces skrátiť **nový stavebný zákon**, ktorý si vláda dala za cieľ prijať.

Prioritou vlády je i **pokračovanie vo výstavbe diaľničnej infraštruktúry**. Nakoľko **čerpanie fondov EÚ** v oblasti dopravy smeruje k ich nevyčerpaniu, prijaté by mali byť opatrenia na zabezpečenie maximálneho využitia uvedených prostriedkov. Stabilizovať by sa mal podiel železničnej nákladnej dopravy na prepravnom trhu. Vláda chce zabezpečiť i zvýhodnenie verejnej hromadnej do-

pravy, a to udržaním úhrady výkonov vo verejnom záujme.

Pozornosť by podľa programového vyhlásenia mala byť smerovaná i na **oblasť obchodu, cestovného ruchu a služieb**, a to predovšetkým zosúladením legislatívy SR s legislatívou EÚ, ako aj vytváraním podmienok na rozvoj konkurencieschopnosti a rýchlejšieho rastu cestovného ruchu a služieb. Z hľadiska ekonomickej výkonnosti chce vláda v súvislosti s plnením strategických cieľov kohéznej politiky dosiahnuť vyššiu úroveň konvergenzie k úrovni EÚ.

Medzi základné priority **environmentálnej politiky vlády** by mala podľa programového vyhlásenia patriť realizácia programov na prevenciu klimatických zmien a znižovanie ich následkov v rámci prijatých opatrení klimaticko - energetického balíčka. Osobitnú pozornosť sa vláda zaviazala venovať racionálnemu využívaniu domácich nerastných surovín a podpore podnikov, ktoré využívajú pri ťažbe a úprave nerastov najlepšie dostupné technológie s minimálnym dopadom na životné prostredie. Pripraviť chce aj nové pravidlá ochrany prírody a prehodnotiť sieť chránených území.

VEREJNÁ SPRÁVA

Verejná správa vo svojej podstate predstavuje, najjednoduchšie povedané, **správu vecí verejných**. Zahŕňa štátnu správu a samosprávu. Prejavuje sa ako výkon verejnej moci. Z programového vyhlásenia vyplýva zámer vlády orientovať sa i na oblasť uplatňovania verejnej moci. Za cieľ si dala optimalizovať úlohu štátu. Preto navrhne **posilnenie rozsahu, obsahu a intenzity činnosti štátu**, ktorého funkcie boli podľa vlády neprimerane oslabované. Považuje za nevyhnutné nanovo definovať **priestor na intervenciu štátu**.

Vláda chce iniciovať diskusiu o potrebe **zmeny volebného systému** a v prípade dohody relevantných politických strán navrhnuť jeho novú úpravu. Diskusia by sa mala venovať aj **prehodnoteniu financovania politických strán**.

V štruktúre orgánov miestnej štátnej správy vytvorením **jednotného štátneho úradu**. Jednotný úrad štátnej správy bude sledovať zjednodušenie kontaktu občana so štátnou správou. Znížiť by sa mali počty riadiacich štruktúr v miestnej štátnej správe. Zjednodušiť by sa mala i štruktúra ústredných orgánov štátnej správy. Vybudovať by sa mala sieť tzv. **spoločných obecných úradov**.

Transparentnosť verejnej správy by malo zvyšovať i navrhované rozšírenie funkčnosti verejne dostupných databáz, akými sú Katastrálny portál, Obchodný register, Centrálny register zmlúv. Plošne by sa malo uplatňovať **elektronické verejné obstarávanie**, ktoré vláda mieni postupne centralizovať, pričom zákon o verejnom obstarávaní by mal prejsť ďalšími zmenami.

Strategické riadenie Vláda zdôrazňuje potrebu **strategickej dimenzie vládnutia** vytvárajúcej podmienky na to, aby sa prognózovanie vývoja, stanovovanie priorít a rozvíjanie strategického vládnutia stalo trvalou súčasťou fungovania štátu a spoločenského dialógu. Zvažuje zriadenie **Centra pre strategické riadenie v štátnej správe**. Za nevyhnuté považuje aj formovanie vedeckých kapacít orientovaných na skúmanie budúcnosti krajiny.

Vo svojom programovom vyhlásení vyžaduje **modernizáciu a zefektívnenie verejnej správy**. Zmeny by mali nastať

Dôraz sa má kládať na ďalšiu elektronizáciu verejnej správy. V plnom rozsahu by sa mal vybudovať **e-government**.

V oblasti súdnictva plánuje vláda vypracovať **konceptu stabilizácie a modernizácie súdnictva**. Súčasne budú prehodnotené zmeny v justičnom systéme uskutočnené v rokoch 2010 - 2011. Podstatným spôsobom by mal byť revidovaný zákon č. 99/1963 Zb. **Občiansky súdny poriadok**. Stabilizovať by sa mala činnosť **Centra právnej pomoci**. Obnoviť by sa mal **inštitút justičných čakateľov** so súčasným sprísnením pra-

Súdnictvo

vidiel čakatelskej praxe. Prehodnotený zrejme bude i doterajší systém **hodnotenia sudcov**. Upravené by mali byť, pravdepodobne po predchádzajúcej analýze, i trestné sadzby.

Modernizácia sa dotkne aj právnej úpravy prokurátorskej samosprávy. **Prokuratúra** bude budovaná ako nezávislá inštitúcia. V tejto oblasti sa očakáva najmä prijatie opatrení prispievajúcich k zvýšeniu informovanosti verejnosti o činnosti prokuratúry a o protikorupčných opatreniach. Zachovaný zostane inštitút čakatelov prokuratúry. Generálnemu prokurátorovi vláda navrhne rozšíriť právomoc o podanie sťažnosti na súd pre porušenie zákona proti právoplatného rozhodnutiu súdu vydanému v trestnom konaní.

Osobám dopúšťajúcim sa protiprávneho konania by na základe navrhova-

ných opatrení **nemali byť poskytované niektoré dávky**.

Predpokladá sa, že bude realizovaná modernizácia **bezpečnostných zborov** spočívajúca najmä v obmene techniky a prístrojov a v rekonštrukcii objektov Policajného zboru a Hasičského a záchranného zboru, a to s využitím zdrojov EÚ. Úroveň odbornej prípravy **príslušníkov Policajného zboru** aplikáciou najnovších poznatkov by mala byť v nadchádzajúcom období zvyšovaná. Masívna podpora by mala byť venovaná podpore spolupráce s **dobrovoľnými hasičskými zbormi**. Prijaté by mali byť opatrenia na zvýšenie akcieschopnosti **Horskej záchrannej služby**. Prehodnotený by mal byť aj stav úrovne slovenských ozbrojených zložiek a súčasne má vláda v záujme posilniť ich účasť pri živelných pohromách a iných udalostiach.

ŠKOLSTVO A KULTÚRA

Vzdelávanie Za základný pilier znalostnej spoločnosti považuje vláda výchovu, vzdelávanie, vedu, výskum a inovácie, informatizáciu a digitalizáciu. V školstve vláda mieni preto posilniť úlohu a postavenie učiteľov všetkých stupňov škôl. Systémovo by preto mala riešiť zlepšenie odmeňovania pedagogických, odborných i nepedagogických zamestnancov v závislosti od ich kvality a možností štátneho rozpočtu.

Vláda plánuje zvyšovať **objem finančných prostriedkov** zo štátneho rozpočtu na posilnenie školstva, vedy a výskumu. **Financovanie** škôl chce **podmieniť uplatnením** jej absolventov **na trhu práce** vo vyštudovanom odbore a legislatívne upraviť možnosť uzatvárania zmlúv zamestnávateľov so žiakmi alebo študentami tak, aby bola zabezpečená vymožiteľnosť ich záväzkov. Ako z doposiaľ prezentovaných informácií vyplýva, veľkú pozornosť bude vláda smerovať na školy odborné.

V záujme zvyšovania zamestnanosti absolventov stredných škôl považuje vláda za dôležité venovať pozornosť kvalite ich vedomostí, **kariérnej výchove**

a **poradenstvu**, a to až do skončenia vzdelávania a odbornej prípravy. Podporí preto zavedenie výučby smerujúcej k rozvoju pracovných zručností u žiakov základných škôl.

Podpora by mala byť poskytovaná aj zvyšovaniu kvality **d ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov**, najmä (1) zjednodušením a zefektívnením udeľovania kreditov a odstránením byrokracie a administratívy, a (2) výraznejším podporovaním celoživotného vzdelávania v prostredí škôl.

Štátna školská inšpekcia má podľa vlády vystupovať ako nezávislá inštitúcia. Vytvoriť by sa jej mali lepšie a odbornejšie personálne, materiálne - technické a legislatívne podmienky na to, aby začala vykonávať odborne kvalitnú a profesionálnu činnosť.

Vo **financovaní škôl** by mali nastať výrazné zmeny. Vláda mieni presadiť model financovania nie na žiaka, ale **za kvalitu na triedu**. Otázka financovania by mala byť riešená i vo vzťahu k neštátnym školám a školským zariadeniam, a to zo strany územnej samosprávy vrá-

tane jej kompetencie v oblasti ich zriaďovania a zrušovania. Súkromný sektor chce vláda motivovať k finančnej participácii na vzdelávaní, najmä na odbornom vzdelávaní a príprave.

Na všetkých stupňoch vzdelávania plánuje vláda zabezpečiť kladenie **dôrazu na skvalitňovanie vzdelávania** detí a žiakov v duchu národných, historických, kultúrnych hodnôt a tradícií, poznania a úcty k občianskym, národným a kresťanským tradíciám a hodnotám. Podporovať chce vlastenectvo modernými formami a metódami vzdelávania, prehĺbiť výučbu o holokauste a o rasovom a etnickom násilí.

Zmeny vo financovaní by sa mali dotknúť nie len základných a stredných, ale aj vysokých škôl. V oblasti vysokého školstva by malo dôjsť k **úprave požiadaviek na profil absolventov bakalárskeho štúdia**, ako i v rámci ostatných stupňov vysokoškolského štúdia. V oblasti menovania profesorov by sa podľa programového vyhlásenia mali sprísniť **požiadavky na profesorov**. Osobitná pozornosť bude venovaná zvyšovaniu kvality práce s doktorandmi.

V oblasti **vedy a výskumu** si vláda zaumienila podporovať napr. (1) transformáciu Agentúry pre výskum a vývoj na inštitúciu verejnoprávneho charakteru, (2) zriadenie implementačnej agentúry pre financovanie priemyselného výskumu, experimentálneho vývoja a inovácií v priemyselných podnikoch, (3) pokračovanie v realizácii Modernizačného programu Slovensko 21, (4) ďalšie prepojenie vedy a vzdelávania - univerzít a Slovenskej akadémie vied a pod.

Šport Podporovať a presadzovať bude vláda podľa jej programového vyhlásenia aj **vytváranie podmienok na športovanie** širokej verejnosti. Súčasne sa chce venovať podpore sociálnej a výchovnej funkcie športu a na zdôrazňovanie jeho zdravotného aspektu. Z uvedených dôvodov si vláda dala za úlohu (1) presadiť vytváranie podmienok na športovú reprezentáciu, na prípravu športových talentov a na výstavbu športovej infraštruktúry, (2) participovať na projekte a viaczdrojovom financovaní výstavby Národného futbalového štadiónu v Bra-

tislave, (3) vypracovať novú legislatívnu úpravu pre zriaďovanie, činnosť, a financovanie športových škôl a športových tried, (4) pripraviť Národný program rozvoja športu v SR, a (5) predložiť novú koncepciu práce s talentovanou mládežou a pod.

Vláda si, ako uvádza v programovom vyhlásení, uvedomuje verejný dlh voči **kultúre**, nedocenenie jej významu a absenciu systémových zmien vytvárajúcich adekvátne podmienky na jej rozvoj. Preto vypracuje **Stratégiu rozvoja kultúry pre roky 2013 - 2020**. Ako svoj poradný orgán si vláda zriadi **Radu vlády pre kultúru**. V oblasti financovania kultúry pretransformuje Grantový systém Ministerstva kultúry SR na verejnú inštitúciu.

Z verejných zdrojov by mala byť podporovaná tvorba **nových umeleckých diel**, kultúrnych aktivít a ich prezentácia. Pozornosť sa zameria na podporu pôvodnej literatúry, dostupnosť kultúry a vytváranie podmienok pre popularizáciu súčasného umenia. Podľa programového vyhlásenia vláda zväží podporu výtvarnej tvorby a súčasne **estetizáciu verejných stavieb** prostredníctvom zavedenia povinnosti použiť stanovené percento z celkových nákladov verejnej stavby na nákup umeleckých diel.

Verejnoprávnemu vysielateľovi by mal byť vládou vytvorený vhodný organizačný, legislatívny a finančný rámec fungovania. Jeho inštitucionálna štruktúra by mala byť s ohľadom na jednotlivé orgány, ich kreovanie a zloženie, štandardizovaná. Stabilizované by malo byť **vytváranie obsahov verejnoprávneho vysielateľa** v záujme rastu diváckeho a poslucháčskeho zázemia.

Na rozvoj pôvodnej **audiovizuálnej tvorby** sa vláda mieni zamerať prostredníctvom Audiovizuálneho fondu. Hľadať chce ďalšie možnosti financovania. **Autorské právo** by malo prejsť rekodifikáciou, a to s cieľom prispôsobenia súčasnej právnej úpravy európskym trendom.

Starostlivosť by mala byť venovaná aj **tradičnej ľudovej kultúre**, ktorá podľa vlády prispieva k rozvoju neprofesionálnych kultúrno - spoločenských aktivít

Kultúra

miest, obcí a regiónov. Priestor bude na vytváranie udržateľného systému spolufinancovania miestnej a regionálnej kultúry.

Dostupnosť informácií na celom území Slovenskej republiky má byť zabezpečená v **štátnom jazyku** vo verejnom styku. Chránené bude súčasne i použí-

vanie jazykov národnostných menšín v zmysle platnej legislatívy. **Národnostným menšinám** má vláda v záujme vytvárať podmienky na uchovávanie a rozvíjanie ich identity, jazyka, kultúry a tradícií. Vláda chce zriadiť Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny a občiansku spoločnosť.

TVORBA SOCIÁLNYCH ISTÔT

Rodina **Rodinná politika** sa podľa vlády stane centrom záujmu sociálnej politiky štátu. Podpora vlády bude patriť tradičnej rodine, teda manželskému zväzku muža a ženy. Nakoľko dôležitú úlohu v rodinnej politike vláda pripisuje aj cirkvi, možno predpokladať, že vláda nebude presadzovať alternatívne formy rodiny, ako napr. registrované partnerstvá. Vláda sa zaviazala prijať opatrenia smerujúce k **stabilizovaniu pomerov v sociálne odkázaných rodinách** a podporí ochranu maloletých, aby v čo najširšom meradle dieťa vyrastalo v prirodzenom rodinnom prostredí.

Vláda sa tiež zaviazala spracovať novú **Koncepciu štátnej rodinnej politiky Slovenskej republiky do roku 2020**, ktorá vymedzí strategické ciele, princípy a opatrenia s cieľom revitalizácie rodinného života. Súčasná Koncepcia štátnej rodinnej politiky Slovenskej republiky bola prijatá **uznesením vlády č. 389/1996** a je priebežne aktualizovaná a vyhodnocovaná. Vláda vyjadrila tiež záväzok prehodnotiť predpisy pracovného a rodinného práva tak, aby sa výraznejšie akceptovali potreby vyváženého vzťahu ekonomickej a sociálnej funkcie rodiny, povinnosti verejných inštitúcií, úlohy zamestnávateľov a postavenie občianskych združení. Z uvedeného vyjadrenia vlády nie je zjavné, aké konkrétne opatrenia v oblasti rodinného práva budú presadzované. Konkrétnejšie závery možno očakávať po prijatí novej Koncepcie štátnej rodinnej politiky Slovenskej republiky.

Ústavná starostlivosť by sa podľa vlády mala používať ako najkrajnejšie riešenie náhradnej rodinnej starostlivosti. Vláda sa preto zaviazala zanalyzovať

právne predpisy upravujúce ústavnú starostlivosť, najmä **zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele** a navrhnuť ich novelizáciu.

Ďalšou oblasťou sociálnej politiky, v ktorej možno očakávať zmeny, je **oblasť zdravotnej starostlivosti**. Budú pripravené strategické materiály ohľadne zámeru na postupnú zmenu od poskytovania zdravotnej starostlivosti ku komplexnému prístupu starostlivosti o zdravie občanov, národných programov podpory zdravia a preventívnych programov. Stratégie zmien budú spracovávané v spolupráci s odbornými a odborovými organizáciami. Vláda sa tiež zaviazala dobudovať **sieť urgentných príjmov a traumatologických centier** a podporiť dostavbu moderného celoslovenského medicínskeho komplexu Rázsochy. Oblasť zdravotníctva plánuje vláda **konsolidovať** s dôrazom na jeho finančnú stabilizáciu.

Očakávať možno zmeny v **zákone č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach** a v **zákone č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia**. Predmetné zákony boli terajšou vládou kritizované už v čase ich prerokovania v NR SR v predchádzajúcom volebnom období. Návrhom predmetných zákonov bolo vytýkané najmä zníženie transparentnosti kategorizácie liekov, diskriminácia malých poskytovateľov lekárskej starostlivosti a zavedenie vernostných systémov.

Vláda plánuje zamedziť neefektívne vynakladanie prostriedkov určených na

Zdravotná starostlivosť

zdravotnú starostlivosť. Významným krokom v tomto smere by malo byť najmä zavedenie zohľadnenia chorobnosti v rámci systému prerozdelenia poistného. Zavedenie **zohľadnenia chorobnosti** je súčasťou návrhu novely **zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení**, ktorý bol do NR SR doručený ako poslanecký návrh **dňa 14. apríla 2012**. Zohľadnenie chorobnosti podľa uvedeného návrhu by po schválení v NR SR zmenilo spôsob prerozdelenia poistného medzi zdravotné poisťovne. Súčasný systém prerozdelenia zohľadňuje faktory ako napr. vek, ekonomickú aktivitu poistenca. Po prijatí uvedeného návrhu zákona by hlavným faktorom bola spotreba liekov poistencom.

Zlepšovanie **mzdového ohodnotenia zdravotníckych pracovníkov** je ďalšou z priorit vlády. Zvyšovanie odmeňovania zdravotníckych pracovníkov bude prebiehať podľa ekonomických možností vlády. Vláda tiež podporí optimalizáciu siete poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorá by mala zamedziť nekontrolovateľnému rastu najmä poskytovateľov špecializovanej ambulantnej starostlivosti. Počas svojho funkčného obdobia sa vláda zaviazala **neuskutočniť transformáciu nemocníc na akciové spoločnosti** a nepripustiť privatizovanie **ekonomicky lukratívnych činností nemocníc**. Zabránenie neúčelného vynakladania finančných prostriedkov nemocníc chce vláda zabezpečiť aj prísnou kontrolou hospodárenia nemocníc. Zlepšenie kvality poskytovaných zdravotníckych služieb by malo priniesť aj urýchléné zavedenie **elektronických informačných systémov (eHealth)**.

Práca **Zákonník práce** by sa mal podľa vlády čiastočne vrátiť do podoby z roku 2007. Očakáva sa znovuzavedenie **súbehu výpovednej lehoty a odstúpného**, obmedzenie reťazenia pracovných zmlúv na dobu určitú, **odstránenie nových ustanovení** o práci nadčas, flexikonte alebo konte pracovného času a podobne. Nie všetky zmeny, ktoré boli prijaté predchádzajúcou vládou, však súčasná vláda považuje za nevyhovujúce. O rozsahu zmien Zákonníka práce plánuje ešte diskutovať so sociálnymi partnermi. **Práva odborov a zamestnaneckých**

rád, ktoré boli obmedzené poslednou veľkou novelou Zákonníka práce, by mali byť obnovené. Vláda tiež počítá s novelizáciou **zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní**, ktorá by mala rozšíriť účinnosť kolektívnych zmlúv aj na zamestnávateľov, ktorí kolektívne zmluvy neuzavreli. Súčasťou plánovaných zmien v oblasti pracovného práva je aj posúdenie možnosti ustanovenia **inštitútu životného minima** ako uznanej veličiny sociálneho systému a merania kvality života. Vláda zväží **zmenu valorizácie minimálnej mzdy** vo väzbe na priemernú mzdu a na životné minimum. V súčasnosti sa valorizácia minimálnej mzdy viaže na minimálnu mzdu a priemernú mesačnú nominálnu mzdu za predchádzajúci kalendárny rok. Vláda sa súčasne zaviazala zvyšovať minimálnu mzdu.

V oblasti zamestnanosti mieni vláda presadzovať **väčšie počty pracovných príležitostí** výmenou za väčšiu adaptabilitu ľudí, vytvárať kvalitné pracovné miesta a zlepšiť šance mladých zamestnať sa. Väčší dôraz chce klásť na ohrozené skupiny, najmä na zdravotne a telesne postihnutých a občanov rómskej národnosti. Vláda plánuje vybudovať **systém predvídania potrieb trhu práce a zručností**, aby sa dosiahol čo najväčší súlad medzi dopytom po práci a ponukou práce. Očakávať možno tiež prehodnotenie územnej organizácie verejných služieb zamestnanosti a pokračovanie v transformácii úradov práce a sociálnych vecí a rodiny na organizáciu, ktorá bude plniť aj poradenské a konzultčné služby.

Vláda plánuje podporiť zvýšenie kvality života **starších ľudí a občanov so zdravotným postihnutím**. Na splnenie uvedeného záväzku **(1)** vypracuje nový Národný program podpory a ochrany starších ľudí, **(2)** vytvorí optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, **(3)** v intenciách Dohovoru vypracuje nový Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím a **(4)** vytvorí Národný register osôb so zdravotným postihnutím z dôvodu celospoločenského záujmu.

Starší ľudia a zdravotne postihnutí

V druhom pilieri dôchodkového systému by podľa programového vyhlásenia mal byť opätovne **zavedený princíp dobrovoľnosti**, ktorý je zrušený od januára 2012. Do druhého piliera by tak po novele nemali vstupovať noví poistenci zo zákona, ale na základe dobrovoľnosti po podpísaní zmluvy s dôchodkovou správcovskou spoločnosťou. Súčasne sa vláda zaviazala **obnoviť význam tretieho piliera**, najmä zvýšením jeho atraktivity.

Vláda chce umožniť dôchodcom **pracovať aj v dôchodku**. Vyjadrila sa, že prehodnotí opodstatnenosť existencie dôchodkových fondov, najmä vo vzťahu ku garantovaným nárokom, nakoľko v súčasnosti je zo štyroch existujúcich dôchodkových fondov garantovaný len jeden. Ďalším cieľom vlády v oblasti dôchodkového systému je zavedenie **kategórie minimálneho dôchodku**. Vláda bude postupne uplatňovať princíp univerzality dôchodkového systému voči všetkým druhom povolaní a zamestnaní.

Zabezpečenie bývania vláda plánuje riešiť **rozvojom nájomného bývania** vo verejnom aj súkromnom sektore. Vláda tiež podporí zvýšenie investícií do výstavby nájomných bytov pre mladých. Legislatívne bude riešiť problematiku nájomných vzťahov súkromných vlastníkov a nájomcov bytov, ale tiež všeobecne vzťahy vlastníkov a nájomcov. Inštitút chráneného nájmu bytu zostane zachovaný. Rozvoj bývania vláda podporí systémom finančných nástrojov z verejných zdrojov.

Bývanie

Za dôležitú prioritu v oblasti sociálneho poistenia považuje vláda vytvorenie legislatívnych podmienok na ratifikáciu **Európskeho zákonníka sociálneho zabezpečenia**. Vyššiu úroveň hospodárskej a sociálnej súdržnosti chce vláda dosiahnuť zásadnou reštrukturalizáciou verejných výdavkov, a to najmä posilnením výdavkov verejných rozpočtov. Posilnenie výdavkov by podľa vlády malo obnoviť rovnováhu medzi ekonomickými a sociálnymi cieľmi rozvoja Slovenska.

Sociálna politika

POSTAVENIE SLOVENSKA V EÚ A VO SVETE

Vláda si v programovom vyhlásení stanovila nasledovné priority zahraničnej politiky: (1) dôveryhodné a rešpektované Slovensko v Európe, (2) Slovensko ako stabilný a spoľahlivý partner NATO ako garanta bezpečnosti SR, (3) rozvoj bilaterálnych vzťahov so štátmi EÚ a NATO, (4) podpora rozširovania priestoru stability, demokracie a partnerstva, (5) podpora ekonomických záujmov, investícií, inovácií a energetickej bezpečnosti, (6) zodpovedný prístup ku globálnym výzvam s využitím potenciálu medzinárodných organizácií, (7) pomoc a ochrana občanov SR v zahraničí a (8) rešpektovanie a posilňovanie záväznosti práva v medzinárodnom prostredí a inštitúciách a presadzovanie jeho vymožiteľnosti.

Období pre voľný pracovný trh dosiahlo Slovensko najvyššiu možnú mieru integrácie. Ďalším záväzkom vlády je podieľať sa na príprave **Viacročného finančného rámca na roky 2014 - 2020**, o ktorom v súčasnosti na pôde EÚ prebieha diskusia. V rokovaníach o uvedenom dokumente sa vláda zameria predovšetkým na podporu kohéznej politiky a dosahovanie cieľov napomáhajúcich konverzii a vývoju regiónov v EÚ. Podporí tiež riešenie otázok odstránenia historických nerovnováh a modernizáciu spoločnej poľnohospodárskej politiky a efektívnosť výdavkov rozpočtu EÚ.

Ďalšou aktivitou vlády bude realizácia cieľov **stratégie Európa 2020**. Uvedená stratégia zahŕňa ciele EÚ ako zníženie miery nezamestnanosti, zvýšenie úrovne investícií do výskumu a vývoja, zníženie emisií, zvýšenie vzdelanosti a zníženie chudoby. Uvedené ciele sú vyjadrené v merateľných hodnotách a sú pravidelne vyhodnocované na úrovni EÚ.

**Východiská SR
v oblasti zahraničnej
politiky**

Vláda sa zaviazala pripraviť **analýzu doterajšieho členstva v EÚ** do roku 2014. Vychádza pritom zo skutočnosti, že vstupom do Schengenského priestoru, zavedením Eura a ukončením prechodných

Vláda v programovom vyhlásení uviedla, že bude podporovať rozhodovacie procesy založené na spoločnom postupe členských krajín a európskych inštitúcií pri rozhodovaní o pravidlách fungovania EÚ. Na základe uvedeného vyjadrenia možno očakávať podporu **komunitárnej metódy** správy EÚ na úkor medzivládnej metódy, ktorá bola najpoužívanejšou metódou počas svetovej hospodárskej krízy. Pri komunitárnej metóde sa jedná o spôsob prijímania rozhodnutí, pri ktorom Európska komisia predloží návrh Rade EÚ a Európskemu parlamentu, ktoré ho následne prerokujú a schvália. Na rozdiel od komunitárnej metódy sa pri medzivládnej metóde delí legislatívna iniciatíva medzi Európsku komisiu a členské štáty EÚ, pričom výsledkom je prijatie medzivládnej dohody.

V legislatívnej činnosti EÚ sa vláda bude venovať najmä oblastiam energetiky, dopravy, rozvoju vnútorného trhu, ochrane životného prostredia a európskej obchodnej politike voči vonkajším partnerom. Do prípravy noriem EÚ by sa mali zapojiť aj sociálni partneri. Vláda sa zaviazala aktívne komunikovať aktuálne témy EÚ s verejnosťou, najmä podporou širokej diskusie o dôležitých otázkach európskych politík. Problematiku EÚ bude vláda presadzovať do učebných osnov na školách a bude podporovať **prípravu občanov SR na prácu v inštitúciách EÚ**.

Ďalším záväzkom je spolupôsobenie pri zvýšení koordinácie rozpočtových politík, a preto vláda chce podporiť ratifikáciu **Zmluvy o založení Európskeho mechanizmu pre stabilitu, Zmluvy o stabilite, koordinácii a kontrole v hospodárskej a menovej únii a novelizáciu čl. 136 Zmluvy o fungovaní EÚ**. Finančné prostriedky z európskych fondov by sa podľa vlády mali čerpať efektívnejšie. Za účelom zlepšenia podmienok čerpania **európskych fondov** vykoná vláda analýzu doterajších skúseností z pôsobenia SR v EÚ. Predmetná analýza sa bude týkať aj prehodenia implementácie politík a nástrojov sociálnej a regionálnej súdržnosti. Do diskusie o uvedených zmenách by sa mali zapojiť aj subjekty, ktoré čerpajú štrukturálne a kohézne fondy.

Aktívne zapájanie SR do procesu tvorby spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ možno očakávať v oblastiach záujmu SR, teda Západný Balkán, európska susedská politika, Východné partnerstvo. Vláda bude podporovať rozširovanie EÚ o krajiny, ktoré splnia podmienky na členstvo. Vnútroštátna koordinácia pri tvorbe a implementácii stratégií EÚ by sa mala posilniť, pričom ústredná úloha v uvedenom procese by mala patriť Ministerstvu zahraničných vecí SR. Vláda sa tiež zaviazala zabezpečiť dôstojný priebeh **volieb do Európskeho parlamentu v roku 2014 a pripraviť predsedníctvo SR v EÚ v roku 2016**.

V oblasti **bezpečnosti** si vláda dala za cieľ zameriavať sa najmä na členstvo Slovenskej republiky v NATO. Na jeho pôde chce presadzovať posilnenie záväzkov spoločnej obrany, transformačného procesu NATO a prehĺbenie spolupráce NATO a EÚ. Dôležitou súčasťou bezpečnosti je aj projekt tzv. **inteligentnej ochrany**, ktorý sa vláda zaviazala podporiť.

V zahraničnej politike v rámci bilaterálnych vzťahov by sa v zmysle programového vyhlásenia mala Slovenská republika zameriavať v nasledujúcom období najmä na **dobré vzťahy so susediacimi štátmi**, teda s Českou republikou, Poľskom, Rakúskom, Maďarskom a Ukrajinou. Osobitne by sa Slovenská republika mala zameriavať na Ruskú federáciu, ako aj na ďalšie krajiny zoskupenia BRICS (Brazília, Čína, Južná Afrika, Rusko, India). Bilaterálnu spoluprácu bude Slovenská republika rozvíjať aj s ďalšími štátmi, ako je napr. Turecko, Japonsko, Kórejská republika a podobne.

Vláda sa chce ďalej orientovať na posilnenie energetickej bezpečnosti, problematiku ochrany životného prostredia a na rozvojovú a humanitárnu pomoc. V súvislosti so zvýšením efektívnosti, pružnosti a transparentnosti poskytovania rozvojovej pomoci vláda navrhne novelu **zákona č. 617/2007 Z. z. o oficiálnej rozvojovej pomoci**. V oblasti ochrany životného prostredia vyvinie úsilie na zníženie podielu energetickejšieho priemyselnej výroby a podpo-

Posilnenie bezpečnosti SR

Bilaterálne vzťahy

rí tzv. zelenú ekonomiku. Vláda sa súčasne zaviazala podporiť **projekt širokorozchodnej železničnej trate** z Košíc do Bratislavy a Viedne za predpokladu jej finančnej realizovateľnosti.

V oblasti diplomacie možno očakávať zmeny v počte zastupiteľských úradov SR, nakoľko sa vláda vyjadrila, že pre-

hodnotí siet' zastupiteľských úradov za účelom zlepšenie poskytovania diplomatickej a konzulárnej služby. Očakávať možno aj návrh novely **zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe**, ktorá by mala zakotviť právny rámec pre zvýšenie profesionality a kvalifikácie zamestnancov Ministerstva zahraničných vecí SR.

REGIONÁLNA POLITIKA

K odstraňovaniu rozdielov medzi jednotlivými regiónmi by malo dôjsť najmä budovaním infraštruktúry, posilnením regiónov cez výrobné investície, hospodárskym, účinným a účelným využívaním fondov EÚ. Princíp **zvyšovania regionálnej konkurencieschopnosti** znamená posilnenie schopnosti regiónov pružne reagovať na meniace sa podmienky. Pri realizácii rozhodnutí bude vláda vychádzať z **Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR** ako východiskového dokumentu. Ekonomický rozvoj regiónov sa plánuje posilniť aj dôrazom na podporu malého a stredného podnikania a cestovného ruchu.

Podľa programového vyhlásenia sprostredkovateľské orgány vytvorené v rámci samosprávnych krajov výrazne napomohli **úspešnému čerpaniu financií** z Regionálneho operačného programu (ROP). Na úrovni samosprávnych krajov si preto vláda zaumienila vytvoriť **podmienky na uplatnenie riadiacich a implementačných štruktúr** v rámci pomoci a podpory z fondov EÚ, v línii strategických cieľov novej kohéznej politiky na roky 2014 - 2020. V ďalšom období sa vláda mieni zamerať na analýzu doterajších skúseností pôsobenia Slovenskej republiky v EÚ, praktickú podobu jej kohéznej politiky a politiky sociálnej a regionálnej súdržnosti v našich podmienkach.

Spolupráca Môžeme očakávať posilnenie regionálnej a cezhraničnej **spolupráce s krajinami V4, Rakúskom a Ukrajinou**. Pozornosť bude vláda zameriavať na prípravu a implementáciu makroregionálnych stratégií, najmä na **Stratégiu EÚ pre Dunajský región** v spolupráci so všetkými štátmi a európskymi inštitúciami,

ktoré sa na jej príprave a realizácii podieľajú.

Podpora by mala, ako vyplýva z programového vyhlásenia, patriť aj euroregionálnym združeniam a dôslednej implementácii programov cezhraničnej spolupráce spolufinancovaných z fondov EÚ.

V oblasti rómskej problematiky si vláda dala za cieľ zabezpečiť **podmienky pre sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komunit** do spoločnosti, a to s využitím komplexných projektov a prístupov. Oporu vidí v relevantných strategických materiáloch, najmä v **Stratégii Európskej únie o inklúzii Rómov**. Stratégia je zameraná na školstvo, zdravie, bývanie a zamestnanosť.

Rómska problematika

Ako kritický vláda označuje stav využívania fondov EÚ na riešenie rómskej problematiky. Osobitnú pozornosť má v záujme venovať **úrovni implementácie projektov** participujúcich operačných programov v rámci tzv. lokálnych stratégií komplexného prístupu. Systémové opatrenia pre využitie existujúcich alokácií zo štrukturálnych fondov EÚ budú riešené tak, aby sa dosiahla synergia a kontinuita aj v rámci novej kohéznej politiky na roky 2014 - 2020. Cieľom programov riešenia rómskej problematiky je **zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne** príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit a zlepšenie ich podmienok.

Vláda sa ďalej chce zaoberať **podmienkami a finančnou udržateľnosťou** „Programu podpory výstavby obecných nájomných bytov nižšieho štandardu určených na bývanie občanov v hmotnej

núdzi a podpory výstavby technickej vybavenosti v rómskych osadách“.

Vo vidieckych regiónoch sa očakáva podpora predovšetkým poľnohospodár-

stva ako multifunkčného odvetvia. Vláda plánuje v regiónoch zabezpečovať podmienky na vytváranie komplexnej podpory rozvoja vidieckeho turizmu a agroturistiky.



Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Paulínu Ondrášikovú: ondrasikova@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2012